

Referat despre gandirea prefilozofica in Mesopotamia

In Mesopotamia nu s-a ajuns la o creatie filozofica propriu-zisa, decat la o gindire sapientiala, cel mult la o proto-filosofie.

Astfel, cu privire la originea lumii, un mit cosmogonic (deci nu o enun-tare teoretica explicita) de la inceputul mileniului al II-lea i.e.n. afirma ca la inceput a fost materia; o materie, si anume apa, marea ; o materie necreata de o divinitate, caci inca nu existau zei ; o materie care a existat dintotdeauna, inaintea zeilor. Aceasta idee materialista insa nu este dusa ca la Ta-les din Milet pana la a atribui acestui principiu unic si element originar caracterul de fundament unic al lumii in totalitatea si diversitatea ei (cf. I. Banu).

Tot ca o prefigurare a unei gindiri filosofice apare si tema unitatii lumii. Chiar daca nu exprimau aceasta idee prin concepte ci doar prin reprezentari, prin imagini mitice, mesopotamienii au vazut cosmosul ca un ansamblu de relatii si de corespondente, au intuit interdependententa partilor componente ale Universului si au crezut intr-o anumita cauzalitate care determina aparitia si existenta in continuare a unor fenomene si lucruri. Observatiile astronomice pe care le-au efectuat i-au ajutat sa stabileasca miscarile astrale ciclice si i-au dus la calculul eclipselor; le-au demonstrat (chiar daca motivarea faptelor raminea sub imperiu] fervoarei religioase) unitatea cosmosului; unitate in cadrul careia fenomenele alterneaza si se succed, schimbarile se petrec in mod permanent, ritmic si cu necesitate.

Cam la atata se reduce si efortul, si rezultatul, si posibilitatile spiritului proto-filosofic mesopotamian, subordonat ideologiei religioase, ideologie, insa, care nu l-a sufocat total. Exista in cultura mesopotamiana si urme clare ale unui tip de gandire eterodoxa care merge aproape pana la negarea atributelor pozitive ale zeilor, aproape pana la un scepticism religios, la o desconsiderare, la o neincredere, ajungand chiar pana la un fel de aversiune fata de divinitate: "Inima zeului este tot atat de departe de tine ca cerul, puterea lui e chinuitoare...Omul cinstit care cauta sfatul zeilor este izgonit... Zeii au daruit oamenilor numai rautate si nedreptate... Ca niste jefuitori se poarta ei cu omul slab..." (ap. I. Banu).

Ca un corolar al unei asemenea atitudini de gandire, in mituri si poeme epice este afirmat curajul omului de a infrunta divinitatea si nedreptatea din jurul sau incuviintam de zei; capacitatea sa de a crea bunuri ale civilizatiei si de a cunoaste lumea cu simplul ajutor al ratiunii sale; in fine, atasamentul sau pasionat de viata pamintiasca. Sunt tot atatea pozitii de gandire si de atitudine umanista pe care cu o mare forta artistica le ilustreaza Epopeea lui Ghilgames.